

Din „farmecul” propagandei

În timpul celui de-Al Doilea Război Mondial scandalurile de presă aveau cu totul altă dimensiune. Concentrați pe efortul de război, criticile se îndreptau spre acuratețea mijloacelor propagandistice. Astfel, la începutul anului 1942, între Ministerul Propagandei Naționale (MPN) și agenția RADOR a apărut o divergență privind exactitatea unei țiri transmise. Agenția a fost sancționată pentru respectiva inexactitate, ceea ce a dus la proteste vehemente, în condițiile în care, ziceau jurnaliștii, normativele de presă erau ambigue, iar ei au acționat dincolo de limitele profesiei, dar în interesul MPN. Între cele două instituții a pornit un adevărat război al declarațiilor, fiecare parte aducând, în prim-plan, propriile argumente.

Disputele s-au desfășurat pe marginea unui discurs al lui Adolf Hitler în care acesta lăuda contribuția aliaților Germaniei naziste în războiul contra Rusiei Sovietice. În cuvântarea cancelarului german, preluată după agenția de presă germană DNB, numele României și implicat al românilor nu fusese pomenit. În fapt, textul în limba germană și franceză transmis de agenția Germaniei și de agenția DNB nu menționa **românii** în pasajul în care se enumerau armatele care cooperau pe frontul bolșevic cu armatele

justifica inițiativa instituției pe care o conducea de a modifica textul original.

„Cu toată această omisiune regretabilă, trecând peste datorită strict profesională de a nu altera textul original, am introdus la traducerea românească și cuvântul **români**. Faptul că nu l-am trecut înaintea cuvântului **unguri** nu ni se poate reproșa”.

De fapt, mărul discordiei se învârtă în jurul menționării **românilor** înaintea **ungurilor**. Disputele naționaliste au aprins spiritele și a determinat o reacție promptă din partea MPN. Dar, conform directorului agenției, atât **Direcția presei**, cât și ziarul **Unirea poporului** din Blaj nu luaseră probabil la cunoștință de o telegramă RADOR care rezolva situația. Pentru a da greutate spuselor sale, directorul aducea în discuție și răspunsul oficial al agenției germane DNB. Folosind un limbaj diplomatic, reprezentanții agenției afirmau că „din punct de vedere nu s-a putut obține un rezultat concludent”.

Bineînțeles că omisiunea criticată nu poate proveni decât dintr-o scâmbie de vedere oarecare, scâmbii de vedere, cari din punct de vedere, nu sunt totdeauna complet evitabile atunci când se transmit texte oficiale, așa cum suntem nevoiți din cauza grabei cerute. În textul oficial, bineînțeles că **România** este menționată și înaintea **Ungariei** și **Croației** etc.

Deasemeni, este de la sine înțeles, că vom acorda o deosebită atenție, în viitor, pentru ca România să fie menționată la locul potrivit și se cuvine”.

În realitate, o scâmbie datorită grabei de a transmite în timp oportun informația a dus la omisiunea cuvântului **români**. Inițiativa agenției RADOR nu a fost pe placul MPN, iar trecerea cuvântului **unguri** în fața cuvântului **români** în traducerea oficială a inflamat situația. După acest

schimb de replici justificative menite să clarifice într-un final situația, MPN a sancționat agenția românească, iar în presă a apărut textul reparatoriu.

„**România aplaudată cu însuflețire extraordinară la [edința solemnă din timpul discursului Führerului]** era un titlu în acord cu directivele oficiale ale MPN și venea ca un act care să inducă românilor aprecierea de care se bucurau aceștia ca aliați ai Germaniei naziste.

Nu este un caz singular și acest incident reflectă deseori conflictele dintre oamenii de presă și cenzorii lor de la MPN. În acea perioadă, datorită războiului, limitele de acțiune și de exprimare care se impuneau presei erau destul de severe. Mai mult, acțiunile propagandistice nu concordau perfect cu articolele din media. Deși normativele și directivele de presă erau la tot pasul, scâmbii de acest gen erau aspru sancționate. ■

Căpitan DAN SCUTARU

Reichului. Ca atare, directorul RADOR pe lângă reproșurile legate de traducerea respectivului discurs al Führerului